

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

No sabem la sort que tenim de tenir un escriptor i un ciutadà com Joaquim Carbó, que als seus 87 anys segueix intel·lectualment actiu. Algú que, des de la discreció, des de l'estimació, s'ha dedicat a crear sobre el paper un món de bones persones. La bondat està literàriament i socialment poc valorada. A molta gent li fa por, por de caure en el ridícul, en la ingenuïtat, en la simplicitat. La maldat, l'ambigüitat moral o el cinisme són més còmodes, més postmoderns. Malpensar està més ben vist, fa més intel·ligent. Hi ha coses, revenges, que un no s'atreveiria a executar, però que si les llegeix o les veu, pensa, doncs ben fet. El perdó, en canvi, té una grandesa poc atractiva, no és èpic, ens sembla que està tenyit de rendició. Els herois han de ser durs, potser generosos, però implacables.

Doncs bé, Joaquim Carbó és un heroi diferent: és amable, suau, bondadós, tolerant, amorós, íntegre, exemplar, amistós... I ha sigut persistent en tots aquests valors i en la feina d'escriure i educar. Els seus personatges, esclar, són com ell. Són bona gent. Retrobar-los et dona una mena de pau interior, et reconcilia amb la humanitat, et facilita trobar un sentit a la vida sense complicar-te-la.

Als homes i dones, els nens i nenes de Carbó, ara els podeu retrobar en el recull de contes *Quin joc més bèstia!* (Comanegra), una tria personal de l'autor de vint-i-cinc relats, una desena dels quals inèdits. Hi ha el que dona títol al volum

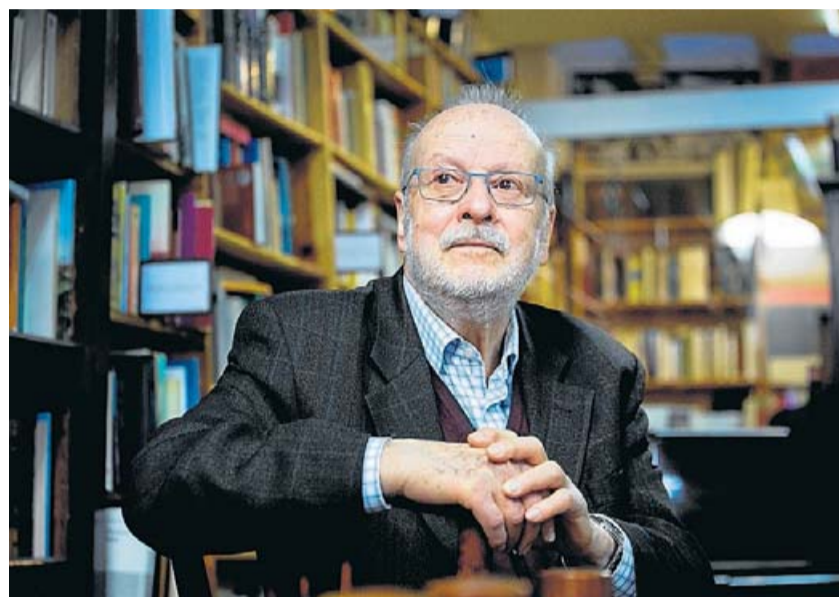
UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Alguns correctors de català són màquines d'interioritzar receptes que, en el pitjor dels casos, assimilen sense gaire reflexió –amb la fe dels catecúmens– i apliquen amb poca sensibilitat –sense patir gaire si el text corregit s'entén pitjor i desconcerta més que l'original–. Acostumats a fer correccions que no responen a la seva intuïció, han deixat de qüestionar o flexibilitzar la norma partint de la intuïció.

Algunes d'aquestes receptes les trobem formulades en les succintes fitxes de l'Optimot. És el cas de la fitxa 1731/3, que ens diu: "Les expressions *donar menjar*, *donar beure* i *donar mamar* es construeixen sense la preposició *de*". No ens diu, però és fàcil deduir-ho, que si sovint s'escriuen i diuen amb *de* és per la influència del castellà *dar de comer*,

Joaquim Carbó, l'heroi bondadós

PERE VIRGLI

o el que es titula, precisament, *La bona gent*, en el qual descobrim que tots portem a dins una bona persona encara que sovint ho vulguem dissimular. Costa tant negar l'ajut a algú que el necessita!

En un dels contes nous, *L'avi paleta i l'escopeta*, la no-violència radical fa acte de presència: un avi es planta davant del net: "Mai més no vull veure una arma a casa, encara que sigui de joguina". En un altre de nova creació, *El jutge*, també ressona l'actualitat a través de dites populars: "Més val sentència de metge que de jutge" o "Jutge que no té consciència, mai farà bona sentència". Es dirigeixi als adolescents o als adults, Carbó ens ancora en el

nostre món, ens fa rumiar, ens fa somriure, ens fa avergonyir... Co-neix bé la psicologia de les persones, especialment la infantil: sap descobrir la humanitat que batega rere aquell maldestre noi bellugadís que no n'encerta ni una o rere aquell altre, apàtic, que exaspera els pares.

He trobat especialment original *El pescador pescat*, també inèdit, amb un toc final de literatura fantàstica. I acabo amb l'últim, *Quin joc més bèstia!*, per destacar-ne l'autoironia final: "I llavors, el pare, que en el fons era un mestretites, li va fer una reflexió al fill que potser no calia fer..." Sí, a vegades no cal rebllar el clau de la bondat. Però, sisplau, que no ens avergonyeixi. ♦♦

Donar menjar a qui té gana, però ¿donar mamar al nadó?

dar de beber i *dar de mamar*. L'obra de misericòrdia "*Dar de comer al hambriento*" seria en català "Donar menjar a qui té gana".

El cert és, però, que mentre que *donar menjar* o *donar beure* són formes que passen bé, *donar mamar* fa de mal empassar. Per què? Perquè, tal com especifica el *Diccionari d'ús dels verbs catalans* (DUVC) de Ginebra i Montserrat, quan *donar* vol dir "administrar o fer prendre" funciona amb l'estructura *donar [una cosa] (a algú)*, i aquesta cosa

només podria ser *mamar* si *mamar* pogués ser –com *menjar* i *beure*– un nom. Però així com pot haver-hi molt menjar i molt beure, no hi pot haver molt mamar. I, tanmateix, un dels exemples del DUVC és "És l'hora de donar mamar".

El GDLC és tan conscient d'aquest problema que –seguint en això el DCVB– entra *donar mamar* com una expressió o gir idiomàtic. No és una expressió que jo us recomani però almenys trenca la falsa simetria amb *donar menjar* o *donar beure*. El que us recomano és que, si no goseu utilitzar l'avui no normatiu *donar de mamar* –recollit al *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* (DDL) a partir dels múltiples exemples del *Corpus textual informatitzat* de l'IEC (CTILC)–, digueu *alletar* o *donar el pit*. ♦♦

MENTRE QUE 'DONAR MENJAR' I 'DONAR BEURE' PASSEN BÉ, 'DONAR MAMAR' FA DE MAL EMPASSAR

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] Ignot

MANUEL BAIXAULI
Periscopi
256 pàgines i 18 €

-/3

NO-FICCIO

[1] Un dels nostres

TONI CRUANYES
Pòrtic
232 pàgines i 17,90 €

3/3

[2] Canto jo i la muntanya balla

IRENE SOLÀ / Anagrama
400 pàgines i 22,50 €

1/39

[2] Trencar el silenci

MIREIA BOYA
Ara Llibres
192 pàgines i 17,90 €

-/2

[3] Km 123

ANDREA CAMILLERI
Edicions 62
160 pàgines i 17,50 €

8/2

[3] Tota la veritat

DIVERSOS AUTORS
Ara Llibres
346 pàgines i 19,90 €

2/15

[4] Cap de nosaltres tornarà

CHARLOTTE DELBO / Club Editor
352 pàgines i 20,95 €

7/3

[4] On és l'Estel·la?

TONI GALMÉS
Comanegra
28 pàgines i 16 €

8/70

[5] Paraules que tu entendràs

XAVIER BOSCH / Columna
492 pàgines i 21 €

6/27

[5] 999. Les primeres dones d'Auschwitz

H.D. MACADAM / Comanegra
416 pàgines i 21,90 €

-/3

CASTELLÀ

FICCIO

[1] 1793

NIKLAS NATT OCH DAG
Salamandra
432 pàgines i 20 €

2/3

NO-FICCIO

[1] Gran historia visual de la filosofía

MASATO TANAKA / Blackie Books
360 pàgines i 21,50 €

5/2

[2] Lectura fácil

CRISTINA MORALES
Anagrama
424 pàgines i 19,90 €

5/61

[2] Si puede, no vaya al médico

ANTONIO SITGES-SERRA / Debate
320 pàgines i 18,90 €

1/3

[3] Terra Alta

JAVIER CERCAS
Planeta
384 pàgines i 21,90 €

1/13

[3] La revolución emocional

INMA PUIG / G. Gutenberg
384 pàgines i 18,90 €

-/54

[4] Loba negra

JUAN GÓMEZ JURADO
Ediciones B
552 pàgines i 20,90 €

-/15

[4] Morir o no morir

JORDI IBÁÑEZ FANÉS
Tusquets
128 pàgines i 9,90 €

-/2

[5] El corazón de la fiesta

GONZALO TORNE
Anagrama
240 pàgines i 18,90 €

-/2

[5] Mentalidad mamba

KOBE BRYANT
Alenta
208 pàgines i 24,95 €

-/17

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes al mercat